

**2007 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI İLE 2005 MALİ YILI GENEL
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU
TASARILARININ PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME
TUTANAKLARI**

BAŞKAN. Sait AÇBA

KATİP. Mehmet SEKMEN (İstanbul)

-----O-----

27.11.2006

İÇİNDEKİLER

- DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI
- SERMAYE PİYASASI KURULU
- BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
- GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI
- TÜTÜN, TÜTÜN MAMULLERİ VE ALKOLLÜ İÇKİLER PİYASASI DÜZENLEME KURUMU
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI
- AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ

.....

Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Akif Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, düzenleyici ve denetleyici kurumların Sayın Başkanları, bürokrasinin değerli mensupları; bugünkü bütçe görüşmeleri, temsil edilen kurumlar itibariyle, ekonominin tümü üzerinde bir değerlendirme yapmaya fırsat veriyor. Ben de bu çerçevede ekonominin tümü üzerinde ve uygulanan istikrar programı hakkında bazı değerlendirmelerde bulunmak istiyorum.

Bunun öncesinde, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bütçesi vesilesiyle, Sayın Bakanın sunuşunu esas alarak, DPT'nin 2007 yılı programı hakkında bir kısa değerlendirme yapmak istiyorum. Her şeyden önce şunu ifade edeyim ki, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'yla sistemimize girmiş olan orta vadeli mali plan, bizzat DPT'nin kendisi tarafından rafa kaldırılmıştır. Bugüne kadar iki orta vadeli mali plan ilan edilmiştir; ama, ikinci orta vadeli mali plan ile birinci orta vadeli mali plandaki makro büyüklüklerin birçoğu iptal edilmiş, yerine yeni makro büyüklükler ortaya konulmuş; ama, hemen akabinde, onun sonrasında gelen 2007 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı'yla da ikinci orta vadeli mali plandaki makro büyüklükler rafa kaldırılmıştır. Bunların ayrıntılarını bütçenin tümü üzerindeki değerlendirmede sunmuştum. Tekrar bunlara girmeyeceğim; ama, sadece bir örnek vermekle yetineceğim. 2007 yılı için orta vadeli mali planda öngörülen büyüme oranı yüzde 7 idi, şimdi yüzde 5'lik bir büyümeye dayalı 2007 yılı programını ve bütçesini görüşüyoruz. Devlet Planlama Teşkilatının kurumsal kapasitesinin bu hataları

yapmayacak derecede güçlü olduğunu düşünüyorum; ama, her nedense, o kurumsal kapasite, bir türlü uygulamaya yansımıyor.

Aynı çerçevede devam edecek olursak, 2007 yılı bütçesi ve yıllık programıyla, yine, Devlet Planlama Teşkilatı bize bir ilki yaşatmıştır. İlk kez ÜFE tahmini, ÜFE ortalama tahmini ve ÜFE yıl sonu tahminleri Devlet Planlama Teşkilatı tarafından sunulmamış, yine ilk kez 2007 yılı ortalama TÜFE tahmini bize sunulmamıştır. Bugüne kadar Parlamento tarihinde diye iddialı konuşmayayım, ama, benim bilebildiğim, bütçe görüşmelerinde, Devlet Planlama Teşkilatı, daima bütçe görüşmelerinde gelecek yılın, görüşülen bütçe yılının ortalama enflasyon tahminlerini bize verir, ama, ilk kez bu yıl vermemiştir ve bu esaslara dayalı bir bütçeyi görüşüyoruz.

Gayri safi millî hasıla deflatörü –ki, yıllık ortalamayı veren bir rakamdır- üç kez değiştirilmiştir; yani, tabii ki, önemli olan Hükûmetin bize getirdiği deflatör rakamıdır. Ondan öncekileri, Hükûmetin kendi içindeki bir değerlendirmesi, görüşmesi olarak algılamamız mümkün; ama, ortaya çıkan tablo eğer birbiriyle tutarlı değilse, deflatör rakamı tartışmaya açık hale gelir. Önce yüzde 5, sonra yüzde 5,5 olarak düşünülen deflatör, daha sonra yüzde 6,5 olarak neredeyse kesinleşmişken, hatta bize dağıtılan dokümanlara bile geçmişken, sonra yüzde 7 olarak değiştirilen bir deflatör rakamıyla, bir anda farklı bir ekonomik tabloyla, makro ekonomik tabloyla karşı karşıya kaldık.

Deflatörün artması, kamu harcamalarına etkisi ayrıca tartışılabilir; ama, vergi gelirleri artışında önemli bir etken olmaktadır. Bunu gelir bütçesinde ayrıca değerlendiririz; ama, 2007 yılında vergi yükünde gayri safi millî hasılanın yüzde yarımı oranında, yani, 3,1 milyar YTL olarak gözükken artışın gerçekte bir bölümünün deflatör artışından, deflatörün gelişigüzel şekilde artırılmasından kaynaklandığını söylemeliyim. Yani, bütçe açığının bir bölümü, deflatör artışının vergi gelirlerine olan etkisiyle azaltılmaya çalışılmıştır. Bunu da ilk kez bu yıl görüyoruz.

Enflasyon ve deflatör oranlarının ekonomik model içinde içsel tutarlılıktan uzaklaşmasının göstergelerinde birisi olarak, size, DPT'nin hazırlamış olduğu yıllık programdan bir iki tabloyu ve rakamı vermek istiyorum. Yıllık programın 17'nci sayfasında yer alan 2.10 numaralı tabloda 2007 yılı için cari fiyatlarla kamu yatırım tasarruf dengesi açık verecek şekilde 8,3 milyar YTL düzeyinde tahmin edilmiştir. Tasarruf 22,3 milyar YTL, yatırım 30,6 milyar YTL; yani, 2007 yılında kamu tasarruf yatırım açığı vermektedir.

Sabit fiyatlarla ekonominin genel dengesini gösteren tablo 2.11'e baktığımızda, orada tamamen farklı bir durumla karşı karşıya kaldığımızı görürüz. Sabit fiyatlarla düzenlenmiş olan bu tabloda 2007 yılında kamu tasarruf yatırım açığı vermiyor, 0,150 milyar YTL düzeyinde, yani 150 milyon YTL düzeyinde kamu tasarruf fazlası vermektedir. Bu, deflatör ile enflasyon arasındaki ilişkinin koptuğunu bize göstermektedir. Bu kopukluk nedeniyledir ki, DPT, bize, 2007 yılı için ortalama enflasyon rakamını verememektedir; çünkü, bunu verse, diğer makro büyüklüklerle bunun uyumunu sağlama gücünü çekecektir. Durum budur.

Sayın Bakanın, ben, sunuşunda bu konulara değinmesini beklerdim; ama, Sayın Bakan, 2007 yılındaki sulama projelerinden söz ediyor, sağlık yatırımlarındaki artıştan söz ediyor, eğitim yatırımlarındaki artıştan söz ediyor. Bütün bunlardan tabii ki Sayın Bakan söz etsin; ama, onun öncesinde, bu programa esas büyüklüklerin neler olduğunu, bunların içsel tutarlılığını bize sunması daha iyi olurdu diye düşünüyorum.

Yine, tekrar söyleyeceğim, önceki yıllar bütçelerinde söylemiştim; bu sulama yatırımları, eğitim yatırımları, benim için anlamlı değil; yani, şu kadar derslik yapılacak olması veya şu kadarlık alanda bir sulama yapılacak olması güzel; ama, önceki yıllarda neydi, ne kadarlık bir sulama yaptık, kaç hektar alanı suladık, şimdi ne kadarlık bir alanı suluyoruz? Bu kıyaslamayı DPT bize vermeli,

başka yatırımcı bakanlıklar bunu vermeyebilir, şu kadar yatırım yapıyoruz diyebilir; ama, DPT gibi bir kuruma düşen, bu kıyaslamayı Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine yapabilme olanağını vermesiydi. Maalesef, bunları DPT bütçesinde göremedim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; yedi yıldır bir program uyguluyoruz. Türkiye, yedi yıldır IMF destekli bir program uyguluyor; 2007 yılıyla beraber sekizinci yılına girmiş olacağız. 2001 kriz sonrası kur rejimimizi değiştirdik ve dalgalı kura geçtik. O tarihten bu yana, güçlü ekonomiye geçiş programı uygulanıyor. O dönem uygulamaya konulan programı, Hükümet, kaldığı yerden devralıp, uygulayarak bugüne geldi ve 2002 yılından bu yana, Türkiye, Sayın Bakanlarımızın da ifade ettiği gibi, onsekiz çeyrektir büyüyor. Büyümeye paralel olarak, enflasyonun artış hızında Türkiye bir iniş eğilimi yakalamıştır, faizlerde bir düşüş meydana gelmiştir ve bunun yanında, belki başka bazı birtakım olumlu göstergeleri de söyleyebiliriz.

Sayın Bakanların bu olumlu göstergeleri savunması, ortaya koyması, son derece doğal değerli arkadaşlar. Sayın Bakanlar, ekonomiden sorumlu oldukları için, buralara veya kamuoyuna ekonomiye kötümser bir mesaj verecek konuşmalar yapamazlar. Sorunları “ekonomide risk var, kriz tehlikesi var “ şeklinde cümlelerle ortaya koyamazlar. Bunu çok doğal karşılıyorum, hiçbir zaman da böyle bir açıklamayı Sayın Bakanlardan beklemiyorum; ancak, artık sekizinci yıla girdiğimiz bir IMF programında, bu programın ekonomiye hangi noktalarda olumsuz etkide bulunduğunu Sayın Bakanların görüp, buna göre önlemlerini alıp, uygulamaya koyması gerekirdi. Maalesef, bu konuda Hükümetin bir önlem aldığını görebilmiş değiliz.

Bakın, bu olumlu göstergeler yanında, neler olumsuz; onları başlıklar itibariyle sizlere söyleyeyim:

İşsizlik azalmıyor.

İş gücüne katılma oranında düşüş var.

Artan dış ticaret açığına paralel olarak, cari açık, her sene bir önceki yıla kıyasla çok daha yüksek oranda ve miktarda artıyor.

İç tasarruflar azalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Özel sektörün dış borcunda olağanüstü ölçüde bir artış var.

Düşmesine rağmen reel faizler halen yüksek.

Artan döviz rezervlerine rağmen, döviz rezervlerinin kısa vadeli borçlara oranı diğer ülkelere kıyasla düşük; en düşük Türkiye, Macaristan'la birlikte en düşük Türkiye'dir.

KİT dengesi olağanüstü ölçüde bozulmuştur. Özellikle enerji KİT'lerinde durum hiç iç açıcı değildir. Maliyetlerin fiyatlara yansıtılmamış olması nedeniyle, piyasanın oluşması mümkün olmamıştır. Oluşmayan enerji piyasası nedeniyle de özel sektörden beklenen enerji yatırımlarını yapması hususu gerçeğe dönüşmemiştir. Özel sektör, enerji yatırımı yapmıyor ve Türkiye, bir enerji darboğazıyla, yakın gelecekte bir enerji darboğazıyla karşı karşıya kalmıştır.

Hükümetin bütün iddialarının aksine, mali disiplinden bir sapma olduğu kanaatindeyim. Bütçeye yansıtılmayan harcamalar, yasalarla silinerek bütçeyle bağı koparılan harcamalar, ertelenen yükümlülükler, müteahhitlere yapılip ama bütçeye yansıtılmayan borçlar nedeniyle gerçekte faiz dışı fazla ve mali disiplin bazı yıllarda tutmamaktadır. Mali disiplinden son bir iki yılda esasen sapma olmuştur. Faiz dışı fazla da 2005 yılı sonu itibariyle tutmamıştır. Hükümet, bugüne kadar bunun açıklamasını yapmamıştır. Geçen bütçede veya bir başka yasa vesilesiyle sormuştum, 2005 yılı sonu

faiz dışı fazla oranı nedir? Bunun cevabını, ben, alamadım. Ben de oran var, yüzde 5,9-6 civarında bir oran bende var. Ben öyle buluyorum. Sayın Bakanın farklı bir oranı varsa, ben, onu almak isterim.

Programın çapaları neydi? Avrupa Birliği, IMF çapaları idi. Avrupa Birliği, artık -kamuoyu araştırmaları, anketlerinin gösterdiği sonuca göre konuşuyorum- olumlu, pozitif bir ivme yaratma özelliği bir yana, artık potansiyel bir kırılma noktası olarak algılanmaya başlanmıştır. IMF'yle ilişkileri hepimiz biliyoruz; onu ayrıca değerlendirmeye ihtiyaç duymuyorum.

Öte yandan, tek parti iktidarının sağladığı gözüken görelî politik istikrar, bugün bulunduğumuz noktada yoktur. Mecliste üçte 2'ye yakın bir çoğunluğa sahip Hükümet olmasına rağmen, Türkiye, siyasi istikrarı olmayan bir ülke konumundadır ve Cumhurbaşkanlığı seçimine doğru Hükümet ve Sayın Başbakan bu tutumunda ısrar ettiği sürece, Türkiye, bugünkü siyasi istikrarını dahi, siyasi istikrar düzeyini dahi arayacak konuma gelecektir.

Ne oldu bu esnada? 2006 Mayıs, Haziran ayında bir mini çalkantı, kriz -mini kriz diyelim veya çalkantı diyelim- böyle bir şey yaşadık. Bu çalkantıdan sadece Merkez Bankası bir görev çıkardı, Hükümet buradan bir görev çıkarmadı kendisine. Sanki, bununla mücadele etmek sadece Merkez Bankasının para politikasıyla mümkün olacak anlayışıyla, Hükümet, kendisine düşen hiçbir şeyi yapmamıştır. Bir tek yabancı yatırımcıların Türkiye'deki yatırımlarından elde ettikleri, menkul kıymet yatırımlarından elde ettikleri gelirdeki vergi oranı sıfıra indirmiştir. Buna da önlem diyebilirsek diyelim. Bunu, burada ayrıca değerlendirmeyeceğim.

Şimdi, buradaki sorumluluğu sadece Merkez Bankasına bırakan, Merkez Bankasının diplomatik bir dille de olsa sıkı maliye politikası ve diğer alanlarda Hükümeti göreve davet etmiş olmasına rağmen, Hükümet bu sorunu algılamış değildir. Sorunun uluslararası piyasalardan kaynaklanan yönünü öne çıkarıp, sanki iç siyasi istikrarsızlıktan, içerideki olmayan mali disiplinden kaynaklanan herhangi bir yanı yokmuş gibi olayı görmezlikten gelmektedir.

2007 bütçesine bu çerçevede baktığımızda, 2007 bütçesi, birincisi, enflasyonla mücadele bütçesi değildir. Merkezî bütçe büyüklüğü yüzde 16,9 artıyor. Gayri safi millî hasılanın nominal artışı nedir? Yüzde 12,3'tür. Faiz dışı harcamalar ne artıyor? Yüzde 17,8.

Değerli arkadaşlar, faiz dışı harcamaların yüzde 17,8 artığı bir ortamda ve bütçenin, gelir bütçesinin, gelir tablosunun sağlıklı olmadığı bir ortamda, bu bütçenin enflasyonla mücadele bütçesi olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu bütçe, daha önce de ifade ettiğim gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, toparlayalım...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

...Cumhurbaşkanlığı seçimine kadar, vaziyeti idare etmeye çalışan bir bütçedir değerli arkadaşlar.

Şimdi, bütçenin cari açık kısmına gelmek istiyorum. Hep bildiğimiz şeyleri söylemeyeceğim; ama, AKP Hükümetleriyle birlikte her yıl 10 milyar dolar civarında artan dış ticaret açığının 2007 yılında nasıl olup da birden 2,7 milyar dolara düştüğünün açıklaması yoktur, bu açıklanmış değildir. Dolayısıyla, cari açık rakamı, dış ticaret açığına dayalı cari açık rakamı aşağı yukarı onun belirlediği, büyük ölçüde onun belirlediği cari açık rakamı her yıl bütçesinde olduğu gibi, 2007 bütçesinde de gerçekçi değildir, samimi değildir.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2001 krizinden sonraki en düşük oranlarına 2006 yılında gelmiştir. En düşük oran, bakın, Mayıs 2006'dır, yüzde 59,8'dir, en son eylül yayınlandı yüzde 60,4'tür değerli arkadaşlar. Bu kur politikasıyla, ihracatın ithalatı karşılama oranının yüzde 60'ların

altına düşmesi muhtemel gözüküyor, petrol fiyatlarındaki inişe Hükûmet bel bağlıyor; ancak, onun gerçekçi olmadığını söylemeliyim.

Özel sektörün dış borcu olağan üstü ölçüde artıyor. Bakın, finans dışı kesimin borcu özellikle 2002'de 33,5 milyar dolarken, 2006'da 69,8 milyar dolara gelmiş. İMKB'deki 28,4 milyar doları alırsak, toplam 98,2 milyar dolar; yani, özel sektörün 100 milyar dolara yakın bir dış borcu var. Cari açığa...

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Özel sektörün yatırımları ne kadar?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Efendim, cari açık, Hükûmetimiz “finanse ediliyor” diyor, bilinen söylem. Neyse ki, Sayın Maliye Bakanı sunuş konuşmasında biraz mahcup da olsa, “işte, gerekirse önlem alırız” şeklinde bir açıklamada bulundu; ama, Sayın Bakanlarımızın açıklamasında “biz, bunu doğrudan yatırımlarla ve uzun vadeli yatırımlarla finanse ediyoruz” dedi. O ikisi arasındaki ayırımı da merak ettim, doğrudan yatırımla uzun vadeli yatırım acaba farklı kavramlar mı?

Doğrudan yabancı yatırım girişlerine baktığımızda Türkiye’de, Hükûmetin çok övündüğü bu rakam içerisinde green field, yani, yeni yatırımın olmadığını görüyoruz. 2005-2006'da toplam 22 milyar dolarlık doğrudan yabancı yatırım girişi içinde bir yeni yatırımın olmadığını görüyoruz değerli arkadaşlar; yani, biz satıyoruz, KİT'leri veya özel sektör kuruluşlarını yabancılara satıyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bunların parasıyla, buradan elde ettiğimiz gelirle cari açığı kapatıyoruz. Olay budur değerli arkadaşlar. Bu şekilde bir politikanın uzun vadeli devam etme şansı yoktur. Özellikle özel sektörün dış borcunun arttığı bir ortamda cari açık değerlendirmesini son derece iyi yapmak lazım. Değerlendirmeyi böyle yaparsak, biz bir problemle karşı karşıya kalırız.

Cari açığa ilişkin değerlendirmeyi yaparken, ekonomiyi dört ana sektör aracılığıyla ele almakta yarar var. Birincisi, kamu sektörü; ikincisi, mali sektör; üçüncüsü, mali olmayan sektör; dördüncüsü de, dış âlem. Bu sektörlerden herhangi birinde var olan veya yaşanan olumsuzluk içerden veya dışardan gelebilecek bir tetikleyici gelişme sonrası cari açık bağlantılı bir krize yol açabilir. Bir diğer deyişle, sadece kamu sektöründe veya mali sektörde alınan önlemler nedeniyle cari açık kaynaklı bir krizin önüne geçilmesi tek başına mümkün olamamakta, sektörler arasındaki ilişkilere de dikkat edilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, Hükûmetin her zaman söylediği, kamunun borç gayri safi millî hasıla oranını azaltması, borçların vadesinin uzatılması, bankacılık sektörünün açık pozisyonunun giderilmesi ve etkin bir izleme altında olması durumunda dahi mali olunan özel sektörde yaşanacak gelişmeler, olumsuzluklar ve açık pozisyonlar cari açık krizlerine yol açabilmektedir. 97 Güneydoğu Asya krizi, Tayland'daki kriz, Endonezya krizi mali sektör ve mali olmayan özel sektörün yabancı para cinsinden yükümlülükleri ve mali sektörün yapısı nedeniyle meydana gelmiştir. Ben, bunu, Hükûmetin dikkatine sunuyorum.

Ayrıca, Hükûmetin her zaman övündüğü “18 çeyrektir Türk ekonomisi büyüyor...” -tabii ki, bizim de hoşumuza gidiyor, bundan hiç kimsenin şikâyet etmesi mümkün değil, o anlamda bir değerlendirme yapmıyorum- derken, bu büyümeyi değerlendirirken, dünya ekonomisindeki büyümeye de bakmak gerekir. 2003-2007 arasında tüm dünya ekonomisi büyümüştür, 2007'de de büyümesi öngörülüyor. Bu yılların oranlarını veriyorum sırasıyla 2003'ten itibaren: Yüzde 4,1; yüzde 5,3; yüzde 4,9; yüzde 5,1; yüzde 4,9. Peki yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ülkelerde nedir büyüme oranı? Aynı yıllar için sırasıyla söylüyorum: Yüzde 6,7; yüzde 7,7; yüzde 7,4; yüzde

7,3; yüzde 7,2. Gelişmekte olan Asya ekonomilerine bakıyoruz, yıllık programın 28'inci sayfasında 2004 yılından itibaren rakamlar var: Yüzde 8'in üzerinde rakamlar. Çin yüzde 10'un üzerinde, Hindistan 2007 hariç yüzde 8'in üzerinde; yani, dünyada bir büyüme eğilimi var, bütün dünya ekonomisi büyüyor, gelişmekte olan ülkeler, Asya ülkeleri büyüyor, böyle bir tabloda Türkiye de büyüyor, Türk ekonomisi de büyüyor. Dolayısıyla, bu büyümeyi dünyadaki büyüme içinde yerli yerine oturtalım; yani, sanki biz büyüdük, sorunları çözdük değil değerli arkadaşlar; bütün dünya ülkeleri büyüyor; ama, bu büyümenin arkasındaki sorunları görelim.

Sayın Bakanımız söylüyor: "İstihdamda bir önceki yıla göre artış sağladık." Ama, değerli arkadaşlar, hep söylüyoruz, 2002 yılındaki istihdam düzeyi nedir, işsizlik oranı nedir, istihdam oranı nedir, iş gücüne katılma oranı nedir? Bunlara bakalım. 2002'deki iş gücüne katılma oranı yüzde 49,6; 2005 yüzde 48,3. Bunda düşüş var. Peki, istihdam ne 2002'de? 21 milyon 354 bin kişi istihdam edilmiş. Şimdi ne kadar? 22 milyon 46 bin kişi. Yani, 2003, 2004, 2005'te 700 bin civarında bir istihdam yaratılmış, işsizlik oranında da bir düşüş yok. 2002'de işsizlik oranı yüzde 10,3; 2005 yüzde 10,3.

Şimdi, rakamı alıp da, efendim, tarım sektöründeki çözülmeyi biz hizmetlerde, sanayide, onlara iş bulduk diyerek, bir başka mecraya, bir başka alana götürmek sorunu görmemek olur değerli arkadaşlar.

BAŞKAN – Evet, Akif Bey, toparlar mısınız.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Başkan, toparlıyorum, son cümlelerim; müsahahanız için teşekkür ediyorum.

Bir konuda da söyleyeceğim çok fazla şey var; ama, zaman yok, o nedenle son bir iki cümlemi Sayın Babacan'ın görev alanına ilişkin bir değerlendirmede bulunarak bitirmek istiyorum.

Şimdi, Sayın Bakan hem Avrupa Birliğinden sorumlu, Avrupa Birliğiyle olan ilişkilerden hem de Hazine Müsteşarlığından ve görev alanındaki diğer kurumlardan. Bunun doğru olmadığını ifade ettik değerli arkadaşlar. Türkiye, eğer, Avrupa Birliğiyle müzakereleri ciddi bir şekilde yürütecekse, bu işe hasredeceği, münhasıran bu işle görevlendireceği bir bakanı olmalıdır. Şimdi, hem ekonomiyle ilgileneceksiniz hem Avrupa Birliğiyle ilişkileri yürüteceksiniz, ister istemez Avrupa Birliğiyle ilişkiler ikinci planda kalır. Hükûmet neden bu tercihi yapmıştır? Ben bunu şöyle anlıyorum: Müzakere, daha doğrusu tarama sürecinin başlamasıyla birlikte Avrupa Birliğine kamuoyunda oluşan, daha önce halkın kamuoyu anketleriyle ortaya çıkan desteğinin azalacağını Hükûmet biliyordu; çünkü, bu tarama süreci, müzakere sürekli taviz tartışmaları demektir, sürekli taviz verilmesi demektir. Bu nedenle, böyle bir süreci Hükûmet ağırdan almayı baştan planlamıştır; baştan planladığı içindir ki, bizim bu sürece görevlendirdiğimiz bir bakan olmamıştır. Bu nedendir ki, iki taraf da yarım gitmiştir. Daha Avrupa Birliğiyle ilişkiler bundan en çok payını almıştır ve düzenlenen ilerleme raporu birçok açıdan eksiktir değerli arkadaşlar.

Bakın, bunu şöyle algılayamayız: Avrupa Birliği ilerleme raporunu kendine göre düzenlemiştir, efendim, Türk tarafı, Türkiye oturur bunu değerlendirir, mukabil görüşlerini bildirir. Süreç normalde böyle işler; ama, bir de bu raporun düzenlenmesi aşamasındaki ikili ilişkileri, ikili müzakereleri düşünelim. Neden buralarda etkin olamıyoruz? Şimdi, "etkin olduk" diyecektir. Ben örnek vereceğim. "Dolaysız vergilerde Türkiye uyum kaydetmemiştir" diyor, son ilerleme raporu bunu söylüyor. Ben Sayın Bakana sormak istiyorum: Dolaysız vergilerde Avrupa Birliğine uyumu sağlayan bir direktif mi var acaba? Türkiye neden eksik bulunuyor bu konuda? Türkiye bu tercihini yapmalı. Artık, Avrupa Birliğiyle Türkiye ciddi bir müzakere yürütecekse, münhasıran o işle görevli

bir bakanı olmalıdır değerli arkadaşlar; aksi takdirde, göstermelik bir müzakere yürütüyorum anlamına gelir bu tutum.

Teşekkür ederim.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

.....

.....

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorudan önce, Sayın Başkan, müsaade ederseniz, Sayın Uzunkaya, benim açıklamada, konuşmama ilişkin bir değerlendirme yaptı. Ona ilişkin çok kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

Ben, Cumhurbaşkanlığı seçimi nedeniyle, yaklaşan Cumhurbaşkanlığı seçimi nedeniyle gerginleşen siyasî ortamın ekonomi üzerinde bir risk yarattığını ifade ettim. Bugünkü konuşmamda da, tamamen ekonomiye yönelik bir değerlendirme yaptım. Siyasî açıdan hiçbir değerlendirme yapmış değilim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- “Siyasî istikrar sorunu yaşanacaktır.”

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Efendim, siyasî istikrar sorunu yaşandığını öteden beri söylüyorum. Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde de böyle bir değerlendirme yaptım, ancak bugün söylediğim, siyasî istikrar açısından yaşanan sorunun, yani siyasî istikrarsızlığın ekonomi üzerindeki olumsuz etkisini ifade ediyorum.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Sayın Çebi, aynen sözünüz şu, diyorsunuz ki...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hamzaçebi.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Hamzaçebi, ama...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Peki, Çebi olsun, tamam. Peki, teşekkür ederim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Diyorsunuz ki: “Eğer, Cumhurbaşkanlığı seçiminde İktidar Partisi ısrar ederse...” aynen sözcüğünüz bu, yani biz...

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) – Uzlaşma olmadan seçerse...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Aynen. Bakın...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Bu istikrarsızlık...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Cümlemi geri almıyorum, o cümleyi söyledim. Söylediğim şudur: Cumhurbaşkanlığı seçiminde Hükümet, Sayın Başbakan, eğer bir uzlaşmayı yapmaz ise, toplumun eğilimine, toplumun düşüncesine kulak vermez ise bu bir risktir.

HALİL AYDOĞDU (Afyonkarahisar) – Toplum derken, Cumhuriyet Halk Partisi mi?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Efendim, hayır... Buna girsek çok uzayacaktır. Söylediğim budur.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Yani, bir uzlaşma aramazlığına gidilirse...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Gayet tabii ki, söylediğim budur.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, karşılıklı hale gelmesin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bu, ekonomide riski artıracaktır. Cumhurbaşkanlığı bütçesi görüşmelerinde de ifade ettim. Sayın Başbakan, Cumhurbaşkanlığı seçiminde eğer uzlaşma arar ise, bugünkü faiz oranlarının birkaç puan daha aşağı ineceğini ifade etmiştim, söylediğim budur. Bir başka açıdan bir başka değerlendirmeyi yapmadım, öyle bir şeyi de düşünmedim.

Sorularım şunlar: Birinci olarak, döviz rezervinin kısa vadeli borçlara oranının Türkiye’de benzer sekiz ülkeye kıyasla düşük olduğunu söylemiştim. Türkiye benzeri bir ülke olarak da,

yanılmıyorsa Macaristan'ı ifade etmiştim, onu düzeltiyorum, Brezilya'dır. Esasen, döviz rezervinde, Türkiye'nin döviz rezervindeki seviyesi yüksek faiz, düşük kur politikasını devam ettirecek bir seviyedir. Bu konuda aktif bir rol üstlenmiş değildir Merkez Bankası. Bu konuda Sayın Bakanlar ne düşünüyor?

İkinci konu: Avrupa Birliği Genel Sekreterliğine yönelik olarak değerlendirmede bulduktan sonra doğrudan vergileme alanındaki uyumun eksikliği konusundaki düzenlemeyi, değerlendirmeyi, ilerleme raporunun değerlendirmesini gündeme getirerek bunun doğru olmadığını belirttim ve doğrudan vergilendirme alanında bir Avrupa Birliği direktifi var mı diye sordum. Sanıyorum, değil tahminim, bir cevap olarak şunu bana söyleyebilirler: Şirketlerin bölünme, birleşme devri ile tasarrufların vergilendirilmesi konusunu Avrupa Birliğinin iki direktifi var diye bilirler, ama Avrupa Birliğinin, doğrudan vergileme konusunda uyumu hedefleyen bir direktifi yoktur değerli arkadaşlar, onu özellikle belirttim. Bölünme, birleşme, devir konusunda bir direktifi vardır. Bölünme konusundaki düzenleme, esasen 57'nci Hükümet döneminde, 2001 yılında yapılmıştır. Onun tasarısını da ben, Gelirler Genel Müdürüken hazırlamıştım, bir uyum sağlanmıştı. Birleşme, devir konusunda ufak tefek sorunlar, bir başka yasayla bu Hükümet döneminde çözümlenmiştir. Sadece sınır ötesi birleşmelerden doğan kurum kazancının Kurumlar Vergisinden istisna edilmesi konusunda bir direktif vardır uyulması gereken. Yine tasarrufların vergilendirilmesi konusunda bir direktif vardır, ama Avrupa Birliğinin ilerleme raporu şöyle diyor: Aynen okuyorum cümleyi "Uyum, özellikle KDV kapsamı ve oranlarıyla Özel Tüketim Vergilerinin yapısı ve oranları bakımından..." buraya kadar sorun yok. "...ve genel olarak doğrudan vergilendirme alanında tamamlanmamıştır, yani doğrudan vergilendirme alanında genel olarak uyum tamamlanmamıştır." Oysa, iki tane küçük konudur. Bu böyle ifade edilmez. Avrupa Birliği Genel Sekreterliği açısından Türkiye 2006 ilerleme raporundaki bu cümlenin yanlışlığını ifade ediyorum. Bunu örnek olarak verdim. Benzer cümleleri başka birçok konuda söyleyebilirim. Örneğin, sermaye hareketleri konusunda olağanüstü kısıtlamalardan söz ediyor ilerleme raporu. Benim bildiğim, Türkiye, sermaye hareketleri konusunda birçok Avrupa Birliği ülkesinden daha ileri durumdadır veya daha serbest, daha liberal bir mevzuata sahip durumdadır. Bütün bunları ben eksiklik olarak görüyorum. Bu konuya Hükümetin yeteri kadar ilgi göstermediği olarak görüyorum.

İkinci sorum: Devlet Planlama Teşkilatı genel ekonomik hedefler ve yatırımlar Kitabını yeniden basmayı düşünüyor mu acaba Sayın Bakanım? Çünkü, raporun daha evvel bütçenin tümü üzerinde ifade etmiştim. Bu kitabın 10'uncu sayfasındaki tablodaki rakamlar, oranlar yanlış. DPT'ye bu yakışmıyor. Maliye Bakanlığı, bütçe gerekçesindeki yanlışlıklarını dikkate alarak yeni bir bütçe gerekçesini basıp bize dağıttı. Son günlerdeki bu deflatör değişikliğine paralel olarak bize dağıttı. Bakın bunu ifade ettim. Tablo 8: "Harcamaların gayrisafi yurt içi hâsılaya oranı 2006 için yüzde 31,1 midir, yüzde 31,2 midir? 2007 için yüzde 32,4 müdür, yüzde 32,5 midir? Bu küçük 1 puanlık farklar, 631 trilyon TL'ye tekabül ediyor değerli arkadaşlar, gayrisafi milli hâsılanın 631 milyar YTL olduğunu dikkate alırsanız.

Yine soruyorum: Mesela, bu tabloda bütçe dengesinde bütçe açığı 16.740 gösteriliyor. Bu 16.740 mıdır, başka bir rakam mıdır? Oranları çoğaltabilirim, acaba, bunu yeniden basıp dağıtmayı düşünüyor mu?

Yine yıllık programda, işgücüne katılma oranı nedir? 5'inci sayfadaki 1.1 numaralı tablodaki işgücüne katılma oranlarıyla 182'nci sayfadaki 4,34 numaralı tablodaki işgücüne katılma oranları birbirini tutmuyor. Biri yüzde 50'nin altında oranlardan söz ediyor, diğeri yüzde 50'nin üzerindeki

oranlardan söz ediyor. İkincisi, muhtemelen OECD varsayımlarıyla hesaplanmış olabilir, ama öyle bir açıklama da yok. Ama, yıllık programdır bu, hangi işgücüne katılma oranını esas alacağız?

Diğer sorum: Ben, Ulaştırma Bakanlığı bütçesinde iki veya üç yıldır bir konuyu değerlendiriyorum. ÖTV'siz yakıtın ulaştırma sektöründeki etkilerini ölçebilmek açısından yıllık programdaki bilgilerden yararlanmak istiyorum. Ancak şunu gördüm: Evvelki yıllarda ÖTV'siz yakıtın deniz yoluyla yapılan yük taşımacılığında bir artışa neden olmadığını, dolayısıyla sadece o sektörle sınırlı olarak ÖTV'siz mazot uygulamasının hedefine ulaşmadığını belirttim. Rakamları verdim, yıllık programda yer alan rakamları ve gelecek yıl hedeflerini de o zaman vermek suretiyle bir değerlendirme yaptım. Ancak bir gördüm ki, Devlet Planlama Teşkilatı, artık o konuda gelecek yıl tahminini vermekten kaçınmaya başlamış, yani muhalefet burada bir konuyu, Hükûmete yardımcı olmak amacıyla bu ÖTV'siz yakıt uygulaması amacına ulaşıyor mu, ulaşamıyor mu bunu değerlendirelim yönlü bir öneriyi değerlendirmek yerine, gelecek yıl tahminlerini vermekten vazgeçmiş. Yıllık program çok güzel bir kitaptır. DPT'nin gerçekten olağanüstü bir çalışması vardır bu konuda. O kitap, bu eksiklikler nedeniyle o kitabı, o yayını kesinlikle bir kenara atmamalım, çok önemli, çok büyük bir emek vardır onun arkasında, ancak bu eksiklikler DPT'nin kapasitesine gölge düşürüyor.

Ben, DPT'nin bu yanlışlıkları, eksiklikleri yapmayacak kapasiteye sahip olduğunu düşünüyorum, bunu Sayın Bakanın dikkatine sunuyorum.

Son sorum da, KİT'lere özelleştirme gelirlerinden ne kadar bir transfer yapıldı 2006 yılında? KİT zamlarını, özelleştirme gelirlerini buraya aktarmak suretiyle mi önlüyorsunuz ve böyle bir özelleştirme anlayışını nasıl buluyorsunuz?

Teşekkür ederim.